

Lebe os ind i Bønskeligheder og paansøbe os Konsekventer, som vi dog umulig kunne acceptere.

Forlagsstilleren (Suel): Det, som den høitærede Minister sagde om Laafinge, passer ikke; thi paa Laafinge, er der kun det ene Grevskab og skulde man samle Underskrifter med Hensyn til et saadant Tilfælde, maatte man samle dem mellem Grever og Baroner rundt om i Landet. Jeg tror, at det vilde blive et Spørgsmaal, hvorledes Folk vilde optræde, dersom noget Bignende var sket med Hensyn til et af vore Majorater, hvis det var sket, at Lehnbesidderen døde og efterlod sig en Søn og en Enke, at Enken giftede sig igjen og fik Børn i sit andet Ægteskab, og Lehnet saa gik over til hendes med den nye Mand sammenavlede Søn, medens den egentlige Lehnarving, maatte gaa med Tiggerposen paa Nakkens, som det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Ledreborg) stillede i Perspektiv forleden. Det er egentlig Spørgsmaalet her. Heri ligger Sammenligningen. Hvad angaar den ærede Ministers øvrige Betragtninger, er der en hel Række af dem, som jeg fuldt ud kan underkrive. Det er den hele Række, der gik ud paa, at man vel skulde se sig for, inden man besluttede sig til at lade Staten overtage Ansvar for alle Synder, som Embedsmændene begaa. Udtalt ganske i Almindelighed kan Ingen gaa ind paa det Princip, ialtsald ikke før vi faae en Lov, der hjemler det. Men hvad den anden Del af den ærede Ministers Betragtninger angaar, som jeg — det var mig, der forleden fremhævede det — især lægger Vægt paa, nemlig den politiske Side af Sagen, kan jeg paa ingen Maade give den ærede Minister Ret deri. Det er af den høieste Bigtighed for os her i Danmark og særlig her i Folkethinget, at det kommer til at staa klart, at Slesvigerne, naar de atter vende tilbage, kunne være forvissede om, at der vil blive draget Omhu for, at deres Retsinstitutioner og Retsføvaner i fuldt Maal blive opretholdte. Heller ikke det, den ærede Minister i saa Henseende udtalte, passer fuldstændig; thi den ærede Minister mente, at jeg bebrejdede os her i Kongeriget, at vi havde indført dansk Lov og Ret paa Vær. Det kan være tvivlsomt, om det var rigtigt, men det er nu i alt Fald sket; men det er ikke det, der dreier sig om, thi de Tilfælde, der her ere komne til Bedømmelse, hidrøre fra en Tid, da den gamle Lov og Ret gjaldt paa Vær, og har Intet at gjøre med det Spørgsmaal, om det var rigtigt at indføre dansk Lov og Ret paa Vær. En anden Sag er det, om det var rigtigt uden Forberedelse at lade Vær komme ind under de danske Domstole, eller om det ikke havde været rigtigere at skabe en Overgangstid med en Domstol, der i et vist Antal Aar skulde have haft at bedømme og afgjøre de Tilfælde, der vare indtrufne under den gamle Lovgivning i Slesvig. Det tror jeg havde været klogt og forfigtigt. Det er imidlertid ikke sket.

Jeg vil ikke sige, at det deraf er en Følge, at Sagen er falden ud, saaledes som den er; jeg vil, for atter at gjentage det, ikke rette noget som helst Angreb paa nogen Domstol, jeg veed altfor vel, at en Dom er Produktet af den Maade, hvorpaa Sagen forelægges for Domstolene enten af Parterne selv eller af deres Advokater. Dommerne ere efter Forhandlingsmangimen bundne til den Procedure, der føres, og kunne ikke affige nogen anden Dom end den, der med Nødvendighed fremgaar af den hele Procedure enten i den ene eller den anden Retning. Altsaa Domstolene ere fuldstændig angerløse; vi have Intet med deres Afgjørelse at stille, vi undersøge ikke, hvorledes disse se ud, vi se kun hen til Resultaterne, vi kunne stille os aldeles frit og uafhængigt af Skiftsbreve og Domme, tage Spørgsmaalene op og, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) sagde, afgjøre dem efter Billighed og naturlig Ret i Henhold til gjældende Bestemmelser og Retsføvaner. Jeg tillægger de Udtalelser, der i denne Sag ere komne fra Vær, en ganske anden Betydning, end den ærede Minister gjør. Ganske vist veed jeg, at det at samle Underskrifter er meget let, men jeg veed ogsaa, at denne Sag, som berører Mit og Dit paa Vær har en ganske anden Betydning for Folk end en sædvanlig Adresse. f. Ex. en Adresse om at der skal anlægges Besætningsværker ved Kjøbenhavn, eller en Adresse for den provisoriske Finantslov eller Gud veed hvad. Den Slags Adresser kan man faae for godt Kjøb; men den Slags Adresser, hvor det dreier sig om Mit og Dit, og hvor Folk føle sig angstelige med Hensyn til, hvad der kunde passere ogsaa dem, have en ganske anden Betydning end disse almindelige politiske Adresser. — Siden jeg har faaet Ordet, skal jeg rette et Par Bemærkninger til det ærede Medlem fra Odense (Roch). Det var kun meget lidt, hvad det ærede Medlem talte om Realiteten, skjøndt han dog ikke ganske undgik at komme ind paa den, uagtet han havde erklæret sig enig med den høitærede Formand i hans Opfattelse, vel nærmest for at være imod mig ogsaa i dette Punkt. Det skal jeg imidlertid ganske lade ligge, men derimod tillade mig at henlede Opmærksomheden paa en Ytring, det ærede Medlem lod falde, og som jeg ikke ønsker skal blive staaende. I samme Mandbræt, som jeg havde sagt, hvad jeg her gjentager, at Hovedsagen for mig er det politiske Hensyn, nemlig Hensynet til Slesvig, i samme Mandbræt fremkom det ærede Medlem med en Insinuation om, at det var mig, der som Sagfører havde vundet Sagen ved Overretten og nu var piferet over, at den var tabt ved Høiesteret. Det er en Insinuation af personlig Natur; det er ikke noget Faktum, thi det ærede Medlem veed meget godt, hvorledes Sammenhængen er, og jeg skal heller ikke her holde det tilbage. Sammenhængen er ganske